

**Idrottsnämndens
handlingsplan mot
våldsbejakande
extremism
2019**

stockholm.se

**Idrottsnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism
2019**

Dnr: 01.02/236/2019

Innehåll

Inledning och syfte	3
Ansvar och samverkan	3
Lokal lägesbild.....	6
Idrottsnämndens uppdrag och åtgärder kopplat till våldsbejakande extremism	6
<i>Aktiviteter för idrottsnämnden.....</i>	<i>7</i>
Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler	7
Upplåtande av lokaler	8
<i>Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum .....</i>	<i>9</i>
Kompetenshöjande insatser	9
<i>Kompetenshöjande aktiviteter: .....</i>	<i>9</i>
Uppföljning.....	10

Inledning och syfte

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak. Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot till exempel mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Den demokratiska processen underkänns av extremisterna och de ser det därför som motiverat att ta till odemokratiska metoder i kampen för att uppnå det de uppfattar vara det ideala samhället.¹

För att säkerställa Stockholms stads förmåga att förebygga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism.² I riktlinjerna framgår att stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism på lokal nivå. Handlingsplanerna ska innehålla en lokal lägesbild och därtill lämpliga lokala aktiviteter. Handlingsplanerna revideras årligen. I kommunfullmäktiges budget 2019 framgår arbetet mot våldsbejakande extremism ska utvecklas utifrån kunskap och forskning inom området.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism är riktat mot tre extremistmiljöer; den autonoma vänstermiljön, vit makt-miljön och den våldsbejakande islamistiska miljön. En miljö i det här sammanhanget är en samling grupper som delar en ideologisk grund. Att arbetet fokuserar på dessa beror på att Säkerhetspolisen bedömer att dessa grupper är de främsta hoten mot vår demokrati och också mest benägna att använda våld för sin sak.³ Läs mer om stadens arbete på <https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism/>

Ansvar och samverkan

Ansvar

I Stockholms stad verkar och vistas i olika utsträckning personer och grupperingar från alla de våldsbejakande extremistiska miljöer som identifierats i Sverige. Var de finns och hur aktiva dessa olika grupper är skiftar över tid och dessa förändringar kan ske snabbt. Att dessa miljöer ständigt förändras är därför en viktig utgångspunkt att ta hänsyn till för de nämnder i staden som arbetar med dessa frågor. Staden ska aktivt motverka våldsbejakande extremism i de stadsdelar där sådana rörelser har fått fäste. Åtgärder ska vidtas skyndsamt när det finns kunskap om etablerade extremistgrupperingar i ett område, kunskap om individer som rekryterar till extremistgrupper eller där individer uppvisar riskbeteenden om radikaliserings. Det ska finnas tydliga rutiner för att på individnivå kunna hantera avhoppare och drabbade.

---

¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige - nuläge och tendenser* (Ds 2014:4), s. 17 och 20

² Dnr 155-943/2015

³ Säkerhetspolisens årsbok 2017, s 30-35

Stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner med verksamhetsspecifika analyser av nuläget och med riktade insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism. Samtliga nämnder ska genom kontroll och uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs. Behovet av aktiviteter och aktiviteternas innehåll kan variera mellan olika delar av staden beroende på hur lägesbilden ser ut och vilka extremistiska grupper som finns lokalt. Berörda nämnder ansvarar vidare för att anställda inom de egna verksamhetsområdena har kunskap om området och känner till innehållet i nämndens handlingsplan. Nämnderna ska ha en lokal samordnare för detta arbete. Den lokala samordnaren ansvarar för att:

- Delta i stadens nätverk för samordnare mot våldsbejakande extremism och ha en nära samverkan med stadens centrala samordnare
- Löpande samverka med polisen och andra berörda aktörer lokalt för att ha en aktuell lägesbild.
- Vara kontaktpunkt från förvaltningen gentemot polisen och andra berörda aktörer i frågor som rör våldsbejakande extremism.
- Säkerställa informationsdelning till berörda aktörer inom förvaltningens verksamheter.
- Stödja förvaltningens verksamheter som berörs av frågan i sitt arbete.
- Säkerställa, tillsammans med kommunikatör, att förvaltningen har en tydlig och saklig information och kommunikation med invånarna.
- Att bevaka och följa frågan lokalt, regionalt och nationellt.

Samverkan

Stadens verksamheter ska ha en nära samverkan med polisen. Det lokala brottsförebyggande arbetet regleras i samverkansöverenskommelse med polisen. I frågor avseende våldsbejakande extremism ska lägesbild och handlingsplanens aktiviteter tas fram i samråd mellan nämnd och relevant polisfunktion.

Samverkan avseende våldsbejakande extremism ska infogas i den befintliga samverkan och de samverkansorgan som finns idag med polis, skola, socialtjänst, förskola och civilsamhället med flera. Det är den som är ansvarig för samverkansforumet som är ansvarig för att våldsbejakande extremism tas upp med regelbundenhet vid möten.

Samverkan kring individer i risk att radikaliseras

I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikalisering. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliseras. Särskilt viktig i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis och forum för sådan samverkan ska säkerställas.

Individer ska tillfrågas om samtycke till att dela relevant information med berörda aktörer rutinmässigt av stadens verksamheter så att samverkan kan ske på individnivå med polisen i så stor omfattning som möjligt. Detta är avgörande för att kunna förebygga och förhindra radikalisering och våldsbejakande extremism.

Rutin vid oro/händelse rörande våldsbejakande extremism

För att tydliggöra rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer har en rutin tagits fram. Där beskrivs hur medarbetare i staden ska agera när de känner oro för en individ eller det har inträffat något som kan vara kopplat till våldsbejakande extremism.

Blankett för avidentifierad information

En blankett för avidentifierad information har tagits fram för att användas vid oro/händelser rörande våldsbejakande extremism, VBE. Den finns på intranätet och ska fyllas i och skickas till förvaltningens samordnare. Blanketten är en del i arbetet med att kartlägga förekomsten av VBE lokalt.

Lokal lägesbild

Inom idrottsnämndens ansvarsområde förekommer att kunder och besökare i anläggningarna visar stöd för extremistiska grupper eller att personal känner oro för radikaliserings av vissa besökare. Vanligast tecken på stöd för extremistiska grupper är besökare som bär på symboler men även uttrycker sig med tydlighet i den riktningen.

Kartläggning

Underlag för den lokala lägesbilden har inhämtats från idrottsförvaltningens chefer. Idrottsnämndens lokala samordnare mot våldsbejakande extremism har i samverkan med stadens centrala nätverk för lokala samordnare skapat en metod för att sprida relevant material i lägesbilderna till stadsdelsnämnderna. Inrapporterad händelse mot våldsbejakande extremism inom idrottsnämndens verksamhetsområde delges stadsdelsnämndsområdet och berörda aktörer omgående. Samverkan kring händelse förenklar arbetet med att skapa en god bild över läget inom de olika delarna av Stockholm.

En händelse som rapporterades in i incidentrapporteringsystemet IA under 2018 berörde högerextremism. En banderoll hade hängts upp på en idrottsplats. Händelsen delgavs berörda i det stadsövergripande nätverket mot våldsbejakande extremism.

Under 2018 inträffade ytterligare en händelse som innebar att idrottsförvaltningen stoppade lokalbokningen för en odemokratisk islamistisk organisation som ville boka lokal via en privatperson. En handläggare fick uppgifter om att mötet skulle äga rum och kunde boka av.

Idrottsnämndens uppdrag och åtgärder kopplat till våldsbejakande extremism

Nämnden ansvarar för huvuddelen av stadens idrotts- och friluftsvksamhet. Detta omfattar ansvar för stadens bidragsgivning och stöd till kulturell verksamhet, idrottsföreningar och andra sammanslutningar.

Nämnden har hand om upplåtelser av idrottsanläggningar samt skolidrottshallar och gymnastiksalor under den tid lokalerna inte används för skoländamål. Nämnden har därtill hand om ärenden som rör taxor och subventioner för upplåtelser av anläggningar för idrottsverksamhet. Därutöver ansvarar nämnden för båtplatser och friluftsvksamhet.

Aktiviteter för idrottsnämnden

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Rapportera händelser i incidentrapporteringsystemet IA	Idrottsförvaltningens verksamhetsrapportörer i IA. HR-enheten och strategiska staben följer upp.	Kontinuerligt	Kontinuerligt
Delta i det stadsdelsövergripande nätverket för stadens lokala samordnare mot våldsbejakande extremism	Strategiska staben	Hela 2019	Verksamhetsberättelsen

Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler

Riktlinjerna för Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism anger tydligt att stöd i form av ekonomiska bidrag från staden inte ska ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till, eller stödjer, våldsbejakande extremism ska fråntas all typ av stöd i den mån de har sådant. Idrottsförvaltningen deltar aktivt i stadens arbetsgrupp för att demokratisera reglerna för stöd och lokalbokning för alla berörda förvaltningar.

Föreningsstöd

Idrottsnämnden svarar för stadens bidragsgivning till cirka 400 föreningar med barn- och ungdomsverksamhet och med verksamhet för funktionshindrade vuxna. För 2019 är den totala summan för idrottsnämndens föreningsstöd 73 miljoner kronor. Utöver det ekonomiska bidraget har föreningar med verksamhet för barn och unga nolltaxa vid bokningar i stadens idrottsanläggningar och samlingslokaler.

Enligt de allmänna förutsättningarna för bidrag till föreningar, får bidrag inte lämnas till förening som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar ska aktivt motverka all form av diskriminering, kränkande behandling och kriminell verksamhet och får inte bedriva verksamhet som främjar våld eller rasism. Förening som uppmuntrar till, eller stödjer, våldsbejakande extremism ska fråntas allt stöd i den mån de har sådant.

Barn och ungdomar ska i föreningsarbetet ges möjlighet att både delta och påverka för att därmed få träning i demokratiska arbetsformer. Föreningsstödet ska riktas så att stadens integrationsarbete utvecklas och att flickor och pojkar får del av stödet i så lika omfattning som möjligt.

Idrottsnämnden har ett ansvar att tillse att stadens stöd till föreningslivet inte missbrukas och i värsta fall används för kriminella och våldsbejakande extremistiska syften. Idrottsnämnden

bidrar till stadens arbete mot våldsbejakande extremism genom att kontrollera att föreningar som söker bidrag uppfyller kraven för bidragsgivning. I detta ingår även omvärldsbevakning som bland annat innebär att följa uppgifter i media om organisationer och föreningar med en våldsbejakande och extremistisk agenda.

Idrottsnämnden har sedan 2017 förstärkt kontrollen av bidragsmottagande föreningar. Det innebär bland annat tydligare granskning av stadgar och andra föreningshandlingar för att se om föreningarna uppfyller förutsättningarna ovan för att få bidrag. Vidare har antalet verksamhetskontroller utökats, med besök hos föreningars verksamheter, för att se om rapporterad verksamhet bedrivs och att den vänder sig till rätt målgrupp.

För stöd och samverkan gällande rutiner och riktlinjer för föreningsbidrag kan ekonomienheten på idrottsförvaltningen kontaktas.

Upplåtande av lokaler

Föreningar kan boka lokaler för sina aktiviteter och möten genom idrottsnämndens lokalbokning. Föreningar som är bidrags- eller subventionsberättigade skickar årligen in årsmöteshandlingar som visar föreningens demokratiska förankring. Föreningarna måste också lämna in stadgar vid sitt bildande samt vid revideringar. En förening kan boka lokal i staden utan att vara bidrags- eller subventionsberättigad. Då betalar föreningen fullt pris. I dessa fall saknar idrottsnämnden möjlighet att på förhand kontrollera att föreningen styrs demokratiskt och för ett öppet och demokratiskt syfte.

Oavsett status för en lokalbokande förening i staden gäller alltid idrottsnämndens Villkor och regler för förhyrning. Dessa ska revideras under 2019 så att de innehåller ett tydligt demokratikrav. Då kan förvaltningen på ett lagenligt sätt förhindra, eller åtminstone försvåra, att extremister får tillgång till de lokaler som bokas genom idrottsförvaltningens bokningssystem.

Det är alltid den juridiska person som bokat lokalen som ansvarar för verksamheten i den. Bokad tid får inte överlåtas åt någon annan. Idrottsnämndens personal har möjlighet att kontrollera detta genom platsbesök.

Om det finns misstanke om att en förening, ett företag, organisation eller en privatperson med extremistiska förtecken bokat lokal eller skickat en bokningsförfrågan ska idrottsförvaltningens samordnare mot våldsbejakande extremism snarast kontaktas via sms eller e-post.

För stöd och samverkan gällande rutiner och riktlinjer för bokning av lokaler kan chefen för bokningsenheten på idrottsförvaltningen kontaktas.

Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Revidering av bokningsvillkor	EC bokning	Jan-jun	
Kontroller av föreningsbidrag och nyttjande av bokade anläggningar	Strategiska staben, Ekonomienheten, Avdelningen för idrottsverksamhet	Hela 2019	Enligt kontrollplan
Bevaka bokningar av samlingslokaler i samband med EU-parlamentsvalet	Bokningsenheten	Mars-maj	Kontinuerligt
Implementera de nya stadsövergripande rutinerna för föreningsbidrag och uthyrning av lokaler som de är beslutade av stadsledningskontoret	Strategiska staben, Ekonomienheten, Avdelningen för idrottsverksamhet	Påbörjas 2019-09-01	Verksamhetsberättelsen

Kompetenshöjande insatser

Behovet av kunskapshöjande åtgärder är fortsatt stort. En webbaserad grundutbildning avseende våldsbejakande extremism har tagits fram och finns i alla anställdas utbildningsportal. Förvaltningarna säkerställer att relevant personal genomgår grundutbildningen samt deltar i andra stadsövergripande utbildningar som anordnas.

Som ytterligare stöd för stadens medarbetare finns stadens kunskapsunderlag om arbetet mot våldsbejakande extremism samlat på en intranätssida

<https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism/>

På sidan finns en vägledning för arbetet mot våldsbejakande extremism, kontaktuppgifter till alla samordnare, handlingsplaner, symbolsammanställning, rapporter, boktips, poddar, filmade föreläsningar med mera.

Kompetenshöjande aktiviteter:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Uppdatera och informera personal om verksamhetsutveckling och utbildningar mot våldsbejakande extremism	Strategiska staben	Hela 2019	Kontinuerligt
Relevant personal genomför webbutbildningen	Strategiska staben	Hela 2019	Kontinuerligt

Uppföljning

Enligt stadens riktlinjer ska handlingsplanen behandlas av ansvarig nämnd och godkännas av kommunstyrelsen. Handlingsplanen ska följas upp årligen inom ramen för ordinarie styrning under inriktningsmålet En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.

Handlingsplanen revideras årligen utifrån aktuell lägesbild. Lägesbilden tas fram tillsammans med andra berörda nämnder samt i samarbete med polisen. Nästa revidering sker i samband med tertialrapport 1 2020.